

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 141/2026-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **VPS – Vinohradníctvo PAVELKA A SYN, s. r. o.**, Šenkvickej 14/L, Pezinok, zastúpeného **MATUŠÍKOVÁ & PARTNERS s. r. o.**, Rudnayovo námestie 1, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-14C/76/2018 takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-14C/76/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **3 500 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevýhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 26. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa

čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B2-14C/76/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje v napadnutom konaní mestskému súdu prikázať konať bez zbytočných prieťahov a domáha sa priznania primeraného finančného zadostučinenia 5 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 141/2026-12 z 26. februára 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v napadnutom konaní vystupuje v procesnom postavení žalobcu na základe ním 20. decembra 2018 [v tom čase na Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“)] podanej žaloby, ktorou sa proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) domáha náhrady škody spôsobenej sťažovateľovi v roku 2015 raticovou poľovnou zverou v jeho vinohradoch.

4. K priebehu konania sťažovateľ uviedol, že 28. januára 2019 mu bola doručená výzva na úhradu súdneho poplatku vo výške 977 eur, proti čomu podal 31. januára 2019 sťažnosť (z dôvodu vyrubenia súdneho poplatku v nesprávnej výške). Následne bola sťažovateľovi 21. februára 2019 doručená nová výzva na úhradu súdneho poplatku už v správnej výške 20 eur. Ďalej uviedol, že uznesením okresného súdu sp. zn. 14C/76/2018 z 26. marca 2019 (ďalej len „uznesenie z 26. marca 2019“) došlo k zastaveniu konania pre údajné nezaplatenie súdneho poplatku, proti čomu sťažovateľ podal sťažnosť 15. apríla 2019. O tejto sťažnosti však aj napriek 20. júla 2020 podanej urgencii zo strany sťažovateľa nebolo rozhodnuté, preto 11. februára 2021 sťažovateľ okresnému súdu doručil svoju druhú urgenciu. Až 20. septembra 2021 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie okresného súdu, ktorým došlo k zrušeniu uznesenia o zastavení konania.

5. Sťažovateľ ďalej uviedol, že 9. decembra 2021 bola žalovanému doručená žaloba na vyjadrenie a prvé pojednávanie vo veci bolo nariadené na 30. november 2022. Následne sa konalo pojednávanie 17. marca 2023 a potom došlo dvakrát (2. októbra 2023 a 1. októbra 2024) k výmene zákonného sudcu, pričom v termíne od 17. marca 2023 do 10. marca 2025 bol prvoinštančný súd vo veci nečinný. Na pojednávaní 10. marca 2025 mestský súd rozsudkom žalobu zamietol, pričom proti tomuto rozsudku sťažovateľ podal odvolanie 23. apríla 2025.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta okrem jeho celkovej dĺžky (v čase podania ústavnej sťažnosti takmer 6 a pol roka) primárne nečinnosť vo veci konajúceho súdu a tiež aj jeho neefektívnu činnosť. K tomu uviedol, že v priebehu napadnutého konania došlo najprv k nesprávnemu vyrubeniu súdneho poplatku za podanú žalobu a následne trvalo 2 a pol roka, pokým sa rozhodlo o jeho sťažnosti proti uzneseniu o zastavení konania. Ďalej argumentuje, že aj samotná žaloba bola žalovanému na vyjadrenie doručená až 3 roky po podaní žaloby a vôbec

prvé pojednávanie bolo nariadené až takmer 4 roky od podania žaloby. Zároveň poukázal na úplnú nečinnosť prvoinštančného súdu v období od 17. marca 2023 do 10. marca 2025. Svoju argumentáciu doplnil námietkou, že vo veci sa pritom uskutočnili len 3 pojednávania.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

7. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/147/2026 doručenom ústavnému súdu 13. apríla 2026 po zhrnutí vykonaných procesných úkonov v napadnutom konaní v podstatnom uviedol, že vzhľadom na okolnosti prípadu má za to, že v napadnutom konaní nedošlo zo strany mestského súdu k vzniku priet'ahov. Dodal, že 18. augusta 2025 bol spisový materiál predložený odvolaciemu súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní. Na záver opätovne uviedol, že je toho názoru, že mestský súd v napadnutom konaní postupoval plynule a jeho procesný postup bol v súlade s príslušnými procesnými predpismi, ako aj v súlade so zásadami hospodárnosti a rýchlosti konania.

8. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať s'ťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej s'ťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej s'ťažnosti

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou s'ťažnosťou, ako aj s vyjadrením mestského súdu a obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Podstata argumentácie s'ťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu v napadnutom konaní sa sústreďuje do namietania neprimeranosti celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania, ako aj nečinnosti a neefektívneho postupu mestského súdu.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025).

12. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza

zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

13. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania spočívajúci v podanej žalobe o náhradu škody je v zásade možné označiť za bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Zároveň však pripúšťa istú mieru skutkovej zložitosti veci, a to aj s poukazom na predložený znalecký posudok.

14. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd na základe obsahu predloženého spisového materiálu nezistil na jeho strane skutočnosti, ktoré by mali za následok predĺženie napadnutého konania.

15. Tretím hodnotiacim kritériom je postup prvoinštančného súdu. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že napadnuté konanie ako celok, teda od podania žaloby 20. decembra 2018 do vydania rozsudku mestského súdu z 10. marca 2025, prebiehalo približne 6 rokov, pričom však ani toho času (viac ako 7 rokov od podania žaloby) nie je stále právoplatne ukončené (v dôsledku podaného odvolania). Teda už samotná doterajšia dĺžka prvoinštančného konania nie je zlučiteľná s právom sťažovateľa na konanie bez priet'ahov.

16. Vo vzťahu k postupu prvoinštančného súdu (ako vyplýva z vyjadrenia mestského súdu a obsahu spisového materiálu) ústavný súd uvádza, že po podaní žaloby 20. decembra 2018 a následnom vydaní uznesenia z 26. marca 2019 (ktorým došlo k zastaveniu konania pre nezaplatenie súdneho poplatku) bolo o sťažnosti sťažovateľa (doručenej 15. apríla 2019) proti predmetnému uzneseniu rozhodnuté až po jeho dvojnásobnej urgencii uznesením okresného súdu č. k. 14C/76/2018-205 z 20. septembra 2021 (ďalej len „uznesenie z 20. septembra 2021“). Žalovanému bola 9. decembra 2021 doručená výzva na vyjadrenie sa k žalobe a po ukončení písomnej časti sa prvé pojednávanie uskutočnilo 30. novembra 2022 a následne sa pojednávanie konalo aj 17. marca 2023. Pojednávanie nariadené na 15. december 2023 bolo odročené (bez prejednania veci) z dôvodu nedodržania zákonnej lehoty u sťažovateľa na prípravu pojednávania (podľa § 178 ods. 2 CSP). Ďalší termín pojednávania bol nariadený na 8. marec 2024, avšak toto pojednávanie sa na žiadosť žalovaného neuskutočnilo a odročené bolo na 26. jún 2024 (aj uvedené pojednávanie bolo zrušené z dôvodu odchodu zákonnej sudkyne do dôchodku). Po zmene zákonného sudcu sa uskutočnilo pojednávanie 10. marca 2025, na ktorom mestský súd vyhlásil rozsudok č. k. B2-14C/76/2018-724 (ďalej len „rozsudok mestského súdu“), ktorým zamietol žalobu a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania. Proti rozsudku mestského súdu sťažovateľ podal odvolanie 23. apríla 2025, ktoré bolo spolu so spisom odvolaciemu súdu predložené 21. augusta 2025.

17. Na základe už uvedeného priebehu napadnutého konania ústavný súd konštatuje, že v ňom došlo v dôsledku postupu prvoinštančného súdu k vzniku priet'ahov. V postupe konajúceho súdu je možné identifikovať jednak neefektívny postup s poukazom na nariadenie prvého pojednávania až so značným odstupom od ukončenia písomnej časti konania (a čiastočne aj v súvislosti s následnými rozstupmi medzi jednotlivými pojednávaniami), no najmä jeho opakovanú nečinnosť. Prvé obdobie nečinnosti (v trvaní takmer 2 a pol roka) je možné konštatovať od doručenia sťažnosti sťažovateľa (15. apríla 2019) proti uzneseniu z 26. marca 2019 do rozhodnutia o nej uznesením z 20. septembra 2021. Aj v ďalšom priebehu bola identifikovaná, a to 2-ročná nečinnosť, keď prvoinštančný súd v období od 17. marca 2023 až do 10. marca 2025 (keď mestský súd vyhlásil rozsudok) v dôsledku opakovaného rušenia pojednávania (nariadených

na 15. december 2023, 8. marec 2024 a 26. jún 2024) nevykonal žiaden relevantný úkon smerujúci k rozhodnutiu. Vzhľadom na uvedené tak ústavný súd nemohol akceptovať postup prvoinštančného súdu ako súladný s právom sťažovateľa na konanie bez prietáhov.

18. Nie je preto možné stotožniť sa ani s argumentáciou mestského súdu, resp. s jeho názorom, že v napadnutom konaní postupoval bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. V zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa.

19. Po zhodnotení všetkých okolností prípadu preto ústavný súd dospel v danej veci k záveru, že napadnuté konanie trpí prietáhmi, ktoré idú na vrub postupu mestského súdu, a to primárne v dôsledku jeho nečinnosti, ako aj neefektívneho postupu. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

20. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

21. Ústavný súd zároveň vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom mestského súdu v napadnutom konaní uvádza, že aj keď bolo v danom prípade ústavným súdom konštatované porušenie práva sťažovateľa na konanie bez prietáhov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), s ktorých porušením sťažovateľ spája aj namietané porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, pre prípadný záver o ich porušení je potrebné skúmať konkrétne okolnosti daného prípadu, či tieto odôvodňujú záver o ich porušení. Nie je totiž možné automaticky konštatovať ich porušenie len s odkazom na konštatované porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľa o porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým konaním ústavný súd považoval za relevantné, že v prípade sťažovateľa už zo strany mestského súdu bolo vydané (aj keď neprávoplatné) rozhodnutie, ktorým bola jeho žaloba zamietnutá (teda už bolo prvoinštančným súdom rozhodnuté o ním uplatnenom návrhu, aj keď jeho zamietnutím). S poukazom na uvedené preto tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovet (bod 4 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

23. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva

a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že mestský súd už 21. augusta 2025 predložil odvolaciemu súdu odvolanie proti rozsudku mestského súdu spolu so spisovým materiálom, teda vec momentálne nie je v jeho dispozičnej sfére, ústavný súd v tejto časti nevyhovel požiadavke sťažovateľa a mestskému súdu nedal príkaz konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov (bod 4 výroku nálezu).

24. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez prietahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadost'učinenia 5 000 eur, čo odôvodňoval primárne poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania, ako aj nečinnosťou prvoinštančného súdu v rámci jeho priebehu.

25. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadost'učinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

26. Pri ustálení sumy finančného zadost'učinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania, keď (neprávoplatné) rozhodnutie vo veci bolo vydané po uplynutí približne 6 rokov od podania žaloby, pričom v dôsledku podaného odvolania bude vo veci ešte rozhodovať odvolací súd, teda napadnuté konanie ani toho času už 7 rokov od podania žaloby stále nie je právoplatne ukončené. Zároveň prihliadol na to, že na strane sťažovateľa počas celého priebehu napadnutého konania nebol zistený žiaden jeho postup, ktorý by mal za následok vznik prietahov. Prietahy tak idú len na ťarchu prvoinštančného súdu (v dôsledku jeho už popísaného ne/konania). Preto rozhodol o priznaní finančného zadost'učinenia 3 500 eur (bod 2 výroku nálezu). Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovel tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadost'učinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

27. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 3 výroku nálezu).

28. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd vypočítanú náhradu

trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože jeho právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane.

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2026

Libor Duľa
predseda senátu